

Czy istnieją monety Mieclawa, zbuntowanego cześnika Mieszka II?

W 1994 roku Peter Ilisch opublikował artykuł, w którym przedstawił w zarysie grupę monet wybitych jedną parą stempli (Il. 1 i 2), znane głównie, choć nie tylko ze skarbu odkrytego w Stryjewie Wielkim pod Ciechanowem (t.p.q. 1042, c. 1060). Tylko jeden egzemplarz został zidentyfikowany w skarbie z Żukowa w powiecie plockim (t.p.q. 1024?, c. 1050). Denary te charakteryzują się specyficzną techniką bicia na bardzo grubych krążkach oraz nietypową jak na monety wczesnośredniowieczne strukturą wagową. Najlżejszy egzemplarz waży 1,14 g, zaś najcięższy aż 2,58 g. Średnia arytmetyczna dla 45 monet wynosi 2 g, zaś mediana 2,01 g. Problem polega na tym, że struktura wagowa nie jest całkowicie przypadkowa i można zauważyć trzy wyraźne przedziały wagowe pozwalające na pogrupowanie większości monet (il. 3). W 1. połowie XI wieku monety o takiej wadze są nietypowe. Wydaje się, że powodów takiej struktury wagowej powinno się szukać poza mechanizmami ekonomicznymi. Mazowsze pozostaje jedynym regionem, z którego pochodzą te szczególne naśladowstwa. Najbardziej prawdopodobny okres ich produkcji to lata 40. XI wieku. Stosunkowo duża liczba zachowanych egzemplarzy wskazuje, że wytwarzanie omawianych denarów nie miało charakteru incydentalnego, lecz że zostało zainicjowane przez osobę zamożną, która miała odpowiednie środki i możliwości jego zorganizowania. Rozważając, kto mógł być inicjatorem tej produkcji oraz gdzie były bite te monety, należy wziąć pod uwagę także sytuację polityczną tego czasu. Jak wiadomo, po śmierci Mieszka II, Mazowsze usamodzielniało się pod władzą Mieclawa, panującego w latach ok. 1038–1047. Sądzę, że były cześnik Mieszka II miał wszelkie niezbędne powody i możliwości, by podjąć próbę uruchomienia własnego mennictwa, trudno jednak wskazać przyczyny bicia przez niego monet. Biorąc pod uwagę wysokie aspiracje Mieclawa (ogłosił się księciem) jego sojusze z Pomorzanami i nietypową strukturą wagową omawianych monet można sądzić, że te wyjątkowo ciężkie monety przeznaczone były dla politycznych sprzymierzeńców i miały pełnić funkcję manifestacyjną. Ośrodkiem, w którym taka krótkotrwała produkcja mogła zostać zorganizowana był Płock, stolica Mazowsza. Oczywiście postawiona tu teza o mennictwie Mieclawa w Płocku w latach 40. XI w. jest niezwykle trudna do udowodnienia, choć wydaje się całkiem prawdopodobna.